

Perusopetus keväällä 2021 viikko 11

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

Tausta ja aiheet

Tausta

Aluehallintovirastot ja opetus- ja kulttuuriministeriö ovat keränneet suomalaisilta perusopetuksen järjestäjiltä viikolla 7 Covid19 – tilanteeseen liittyen ajantasatietoa päivältä 16.3.2021

Kyselyyn vastasi 227 kuntaa (vastaus 77,5%) ja 49 yksityistä perusopetuksen järjestäjää.

Otosta voidaan pitää edustavana.

Tulokset esitetään tässä infodiasarjassa

- valtakunnallisina ja alueellisina jakaumatietoina
- kyselyn avoimista kohdista tehtyinä sisällönanalyysin kuvauksina, jotka täydentävät jakaumatietoa
- erittelemättä kunnallisten ja yksityisten opetuksenjärjestäjien vastauksia

Erillisen vaihtuvan osion 2/2021 vastaajatiedot ja tulokset esitetään tässä diasarjassa omana osionaan.

AVI-nimi	Maakunta	Kunnallinen	Yksityinen
Etelä-Suomen avi	Etelä-Karjala	10	-
-	Kanta-Häme	8	-
-	Kymenlaakso	4	2
-	Päijät-Häme	8	2
-	Uusimaa	20	16
Itä-Suomen avi	Etelä-Savo	10	-
-	Pohjois-Karjala	12	4
-	Pohjois-Savo	14	2
Lapin avi	Lappi	16	1
Lounais-Suomen avi	Satakunta	12	5
-	Varsinais-Suomi	24	2
Länsi- ja Sisä-Suomen avi	Etelä-Pohjanmaa	13	1
-	Keski-Pohjanmaa	5	-
-	Keski-Suomi	17	3
-	Pirkanmaa	17	4
-	Pohjanmaa	11	3
Pohjois-Suomen avi	Kainuu	6	-
-	Pohjois-Pohjanmaa	20	4
Koko maa	-	227	49

Aiheet viikolla 11

Päätökset erityisistä ja/tai poikkeavista opetusjärjestelyistä

- Covid19 johtuvat perusopetuslain 20 a §:n 5 momentin mukaisia (poikkeavat opetusjärjestelyt) ja edelleen POL 18 § perustuvia päätöksiä tehneiden opetuksenjärjestäjien määrä.
- Covid19 johtuvien POL 18 § mukaisten (erityiset opetusjärjestelyt) päätöksien määrä.

Etä- ja kotiopetus

- Covid19 johtuvista syistä etäopetuksessa olevien oppilaiden määrä tiistaina 16.3.2021.
- Covid19 johtuvista syistä kotiopetuksessa olevien oppilaiden määrä tiistaina 16.3.2021.
- Arviot kotiopetukseen siirtymisen syistä sekä siitä, onko kotiopetukseen siirtyminen lisääntynyt verrattuna aiempiin syksyihin.

Vaihtuva teema 2/2020

- Erillinen oma kysely (16.3.-22.3).
- Ohjeistus ja varautuminen.

ERITYISET JA POIKKEUKSELLISET OPETUSJÄRJESTELYT

Päätökset poikkeavista opetusjärjestelyistä aikavälillä 16.2.-16.3.2021

“

**Päätöksiä
poikkeuksellisista
opetusjärjestelyistä
tehneiden opetuksen
järjestäjien määrä
ennallaan**

Aluehallintovirasto

- 42% kaikista vastaajista ilmoittaa tehneensä Covid19 johtuvia perusopetuslain 20 a §:n 5 momentin mukaisia ja edelleen POL 18 § perustuvia päätöksiä.
- Päätöksiä tehneitä opetuksen järjestäjiä oli eniten Etelä-Suomen (60%) Lounais-Suomen (47%), ja Länsi- ja Sisä-Suomen (42%) avi-alueilla.

PoL 20 a §:n 5 momentin mukaisia ja edelleen PoL 18 § perustuvia päätöksiä alueella tehneiden vastaajien % osuus aikavälillä (edellisestä tarkasteluajankohdasta seuraavaan) – Koko Suomi ja avi-alueet, taulukko

Alueella päätöksiä tehneiden opetuksen järjestäjien määrä,
% alueen vastaajista

Alue	vk 3	vk 5	vk7	vk11
<i>Koko maa</i>	30	43	42	42
Etelä-Suomen avi	42	57	58	60
Itä-Suomen avi	21	38	18	26
Lapin avi	10	29	25	24
Lounais-Suomen avi	33	42	55	47
Länsi- ja Sisä-Suomen avi	29	40	42	42
Pohjois-Suomen avi	29	39	27	27

PoL 20 a §:n 5 momentin mukaisia ja edelleen PoL 18 § perustuvia päätöksiä alueella tehneiden vastaajien % osuus aikavälillä (edellisestä tarkasteluajankohdasta seuraavaan) – Etelä-Suomen avi, taulukko

Etelä-Suomen avi-alueella päätöksiä tehneiden opetuksen järjestäjien määrä, % alueen vastaajista

Alue	vk 3	vk 5	vk7	vk11
Etelä-Karjala	33	33	22	30
Kanta-Häme	25	57	17	50
Kymenlaakso	40	50	57	17
Päijät-Häme	33	38	38	70
Uusimaa	49	67	76	75
<i>Koko avi-alue</i>	<i>42</i>	<i>57</i>	<i>58</i>	<i>60</i>

PoL 20 a §:n 5 momentin mukaisia ja edelleen PoL 18 § perustuvia päätöksiä alueella tehneiden vastaajien % osuus aikavälillä (edellisestä tarkasteluajankohdasta seuraavaan) – Itä-Suomen avi, taulukko

Itä-Suomen avi-alueella päätöksiä tehneiden opetuksen järjestäjien määrä, % alueen vastaajista

Alue	vk 3	vk 5	vk7	vk11
Etelä-Savo	22	29	9	20
Pohjois-Karjala	14	25	23	25
Pohjois-Savo	27	53	20	31
<i>Koko avi-alue</i>	<i>21</i>	<i>38</i>	<i>18</i>	<i>26</i>

PoL 20 a §:n 5 momentin mukaisia ja edelleen PoL 18 § perustuvia päätöksiä alueella tehneiden vastaajien % osuus aikavälillä (edellisestä tarkasteluajankohdasta seuraavaan) – Lappi, taulukko

Lapin avi-alueella päätöksiä tehneiden opetuksen järjestäjien määrä, % alueen vastaajista

Alue	vk 3	vk 5	vk6	vk11
Lappi	10	29	25	24

PoL 20 a §:n 5 momentin mukaisia ja edelleen PoL 18 § perustuvia päätöksiä alueella tehneiden vastaajien % osuus aikavälillä (edellisestä tarkasteluajankohdasta seuraavaan) – Lounais-Suomi, taulukko

Lounais-Suomen avi-alueella päätöksiä tehneiden opetuksen järjestäjien määrä, % alueen vastaajista

Alue	vk 3	vk 5	vk7	vk11
Satakunta	13	20	35	18
Varsinais-Suomi	48	57	70	65
<i>Koko avi-alue</i>	<i>33</i>	<i>42</i>	<i>55</i>	<i>47</i>

PoL 20 a §:n 5 momentin mukaisia ja edelleen PoL 18 § perustuvia päätöksiä alueella tehneiden vastaajien % osuus aikavälillä (edellisestä tarkasteluajankohdasta seuraavaan) – Länsi- ja Sisä-Suomi, taulukko

Länsi- ja Sisä-Suomen avi-alueella päätöksiä tehneiden opetuksen järjestäjien määrä, % alueen vastaajista

Alue	vk 3	vk 5	vk7	vk11
Etelä-Pohjanmaa	8	31	8	7
Keski-Pohjanmaa	29	0	0	20
Keski-Suomi	23	43	52	45
Pirkanmaa	50	40	44	67
Pohjanmaa	25	60	73	43
<i>Koko avi-alue</i>	<i>29</i>	<i>40</i>	<i>42</i>	<i>42</i>

PoL 20 a §:n 5 momentin mukaisia ja edelleen PoL 18 § perustuvia päätöksiä alueella tehneiden vastaajien % osuus aikavälillä (edellisestä tarkasteluajankohdasta seuraavaan) – Pohjois-Suomi, taulukko

Pohjois-Suomen avi-alueella päätöksiä tehneiden opetuksen järjestäjien määrä, % alueen vastaajista

Alue	vk 3	vk 5	vk7	vk11
Kainuu	33	25	0	17
Pohjois-Pohjanmaa	27	42	33	29
<i>Koko avi-alue</i>	29	24	27	27

“

**Erityisiä
opetusjärjestelyjä
koskevia
päätöksien määrä
kaksin-
kertaistunut**

Aluehallintovirasto

16.3.2021 mennessä tehtyjen Covid19 johtuvien POL 18 § mukaisten päätöksien määrä erityisistä opetusjärjestelyistä

- Päätöksiä erityisistä opetusjärjestelyistä on tehty kaksinkertainen määrä verrattuna edelliseen tarkasteluajankohtaan.
 - Alueelliset eroavuudet erittäin suuria
 - Vaihteluväli tehtyjen päätöksien määrässä/alue suuri (146 - 10 657)
 - Tehtyjen päätöksien määrä kolminkertaistunut Lounais-Suomen avi-alueella ja kaksinkertaistunut Etelä-Suomen avi-alueella aikavälillä 16.2.-16.3.

Covid19 johtuvien POL 18 § mukaiset päätökset* erityisistä opetusjärjestelyistä

Lukumäärät **yhteensä** kevätlukukaudella 2021 ko. viikon tiistaihin mennessä, koko maa ja avi-alueet

Alue	vk 3	vk 5*	vk7	vk11
Etelä-Suomen avi	1054	787	5359	10 657
Itä-Suomen avi	327	228	287	410
Lapin avi	4	127	4	146
Lounais-Suomen avi	173	248	442	1791
Länsi- ja Sisä-Suomen avi	438	899	2490	2829
Pohjois-Suomen avi	156	161	230	351
Koko maa	2152	2450	8812	16 184

*Useiden vastauksien puuttuessa tuloksia voidaan pitää korkeintaan suuntaa-antavana.

Covid19 johtuvien POL 18 § mukaiset päätökset* erityisistä opetusjärjestelyistä

Lukumäärät **yhteensä** kevätlukukaudella 2021 ko. viikon tiistaihin mennessä, Etelä-Suomen avi -taulukko

Alue	vk 3 19.1.2021	vk 5* 2.2.2021	vk 7 16.2.2021	vk 11 16.3.2021
Etelä-Karjala	5	17	16	90
Kanta-Häme	8	34	0	107
Kymenlaakso	50	242	469	306
Päijät-Häme	235	200	80	692
Uusimaa	756	294	4794	9462
<i>Koko avi-alue</i>	<i>1054</i>	<i>787</i>	<i>5359</i>	<i>10 657</i>

*Useiden vastauksien puuttuessa tuloksia voidaan pitää korkeintaan suuntaa-antavana.

Covid19 johtuvien POL 18 § mukaiset päätökset* erityisistä opetusjärjestelyistä - taulukko

Lukumäärät **yhteensä** kevätlukukaudella 2021 ko. viikon tiistaihin mennessä.
Itä-Suomen avi –taulukko.

	vk 3 19.1.2021	vk 5* 2.2.2021	vk 7 16.2.2021	vk 11 16.3.2021
Etelä-Savo	85	0	210	217
Pohjois-Karjala	58	59	65	117
Pohjois-Savo	184	169	12	76
<i>Koko avi-alue</i>	<i>327</i>	<i>228</i>	<i>287</i>	<i>410</i>

*Useiden vastauksien puuttuessa tuloksia voidaan pitää korkeintaan suuntaa-antavana.

Covid19 johtuvien POL 18 § mukaiset päätökset* erityisistä opetusjärjestelyistä - taulukko

Lukumäärät **yhteensä** kevätlukukaudella 2021 ko. viikon tiistaihin mennessä.
Lapin avi -taulukko.

	vk 3 19.1.2021	vk 5* 2.2.2021	vk7 16.2.2021	vk11 16.3.2021
Lappi	4	127	4	146

*Useiden vastauksien puuttuessa tuloksia voidaan pitää korkeintaan suuntaa antavina.

Covid19 johtuvien POL 18 § mukaiset päätökset* erityisistä opetusjärjestelyistä - taulukko

Lukumäärät **yhteensä** syyslukukaudella 2021 ja yhteensä kevätlukukaudella (KL) ko. viikon tiistaihin mennessä. Lounais-Suomen avi -taulukko.

	vk 3 19.1.2021	vk 5* 2.2.2021	vk 7 16.2.2021	vk 11 16.3.2021
Satakunta	7	20	23	120
Varsinais-Suomi	166	228	419	1671
<i>Koko avi-alue</i>	<i>173</i>	<i>248</i>	<i>442</i>	<i>1791</i>

*Useiden vastauksien puuttuessa tuloksia voidaan pitää korkeintaan suuntaa antavina.

Covid19 johtuvien POL 18 § mukaiset päätökset* erityisistä opetusjärjestelyistä - taulukko

Lukumäärät **yhteensä** kevätlukukaudella 2021 ko. viikon tiistaihin mennessä.
Länsi- ja Sisä-Suomen avi –taulukko.

	vk 3 19.1.2021	vk 5* 2.2.2021	vk 7 16.2.2021	vk 11 16.3.2021
Etelä-Pohjanmaa	56	2	53	62
Keski-Pohjanmaa	10	0	0	54
Keski-Suomi	132	780	1411	440
Pirkanmaa	198	102	211	1243
Pohjanmaa	42	15	815	1030
<i>Koko avi-alue</i>	<i>438</i>	<i>899</i>	<i>2490</i>	<i>2829</i>

*Useiden vastauksien puuttuessa tuloksia voidaan pitää korkeintaan suuntaa-antavana.

Covid19 johtuvien POL 18 § mukaiset päätökset* erityisistä opetusjärjestelyistä - taulukko

Lukumäärät **yhteensä** kevätlukukaudella 2021 ko. viikon tiistaihin mennessä.
Pohjois-Suomen avi –taulukko.

	vk 3 19.1.2021	vk 5* 2.2.2021	vk 7 16.2.2021	vk 11 16.3.2021
Kainuu	4	16	0	17
Pohjois-Pohjanmaa	152	145	230	334
<i>Koko avi-alue</i>	<i>156</i>	<i>161</i>	<i>230</i>	<i>351</i>

*Useiden vastauksien puuttuessa tuloksia voidaan pitää korkeintaan suuntaa antavina.

“

**Etäopetuksessa
olevien
oppilaiden määrä
lukuvuoden
2020-21 suurin**

Aluehallintovirasto

Etäopetuksessa olevat oppilaat

- Etäopetuksessa oli tiistaina 16.3.2021 **82 074 oppilasta, joka** on suurin lukuvuonna 2020-21 ilmoitettu etäopetuksessa olevien oppilaiden määrä.
- Määrän kasvun taustalla on epidemiatilanteen perusteella tehdyt alueelliset oppilaitosten sulkupäätökset koskien vuosiluokkien 7-9 opetusta.
- Maakunnittaisessa tarkastelussa etäopetuksessa olevien oppilaiden määrissä oli suuria eroavuuksia määrän vaihdellessa 3-38 015 oppilaan välillä.
- Etäopetuksessa olevia oppilaita oli kaikilla avi-alueilla ja kaikissa maakunnissa.
- Selvästi eniten etäopetuksessa olevia oppilaita oli nyt **Uudellamaalla (38015), Varsinais-Suomessa (11334) ja Pirkanmaalla (7592).**

Covid19 johtuen etäopetuksessa olevat perusopetuksen oppilaat viikkojen 3/2021, 5/2021, 7/2021 ja 11/2021 tiistaina -taulukko

Alue	vk 3/2021 19.1.2021	vk 5/2021 2.2.2021	vk 7/2021 16.2.2021	vk 11/2021 16.3.2021
Etelä-Suomen avi	1379	2967	3070	52309
Itä-Suomen avi	563	560	138	2945
Lapin avi	6	11	78	216
Lounais-Suomen avi	329	556	717	14793
Länsi- ja Sisä-Suomen avi	1083	6642	1643	11681
Pohjois-Suomen avi	129	245	79	130
<i>Koko maa</i>	<i>3489</i>	<i>10981</i>	<i>5725</i>	82074

Huomioita etäopetukseen siirtymiseen liittyen

- Perusopetuksen luokat 7-9 ovat siirtyneet etäopetukseen joko aluehallintoviraston ohjeen mukaisesti tai sairaanhoitopiirin ohjeistuksesta.
- Kyselyn mukaan erityisen tuen oppilaat tai pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevat ovat olleet pääsääntöisesti lähiopetuksessa.
- Joissakin tapauksissa jouduttu siirtymään etäopetukseen varotoimenpiteenä, koska altistumisten jäljitys on ruuhkaantunut.
- Myös alempien luokkien oppilaita on siirretty etäopetukseen karanteenin tai altistumisten vuoksi. Joissakin etäopetus ajalla 8.-28.3. on laajennettu koskemaan myös kuudetta luokkaa.
- Tiedotus on koettu puutteelliseksi.
- Etäopetus on sujunut paremmin kuin viime keväänä.

”Harkinta poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtymisestä tehtiin yhdessä tartuntatautiviranomaisen kanssa ja saimme suosituksen siirtyä etäopetukseen niin pian kuin se käytännössä mahdollista.”

”Etäopetus päätös ei koske erityisen tuen tai pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaita, jotka jatkavat lähiopetuksessa.”

”Viikolla 8 valtioneuvoston tiedotus viikolle 10 kaavaillusta etäopetuksesta koskien vuosiluokkien 7-9 yleisopetusta. Se jälkeen kunnassa järjestelyt kuntoon: sujui hyvin, koska jo kokemusta tilanteesta. Avin päätöstä koulutilojen osittaisesta sulkemista odotettiin pitkään. Tiedotusta aikataulusta olisi voinut olla kuntien suuntaan enemmän.”

”Oppilaat, jotka oli määrätty karanteeniin olivat karanteeninajan etäopetuksessa. Oppilaisiin oltiin yhteydessä etäopetusjakson aikana koulutehtävien ja suorituksien tiimoilta.”

Huomioita erityisistä opetusjärjestelyistä

- Etäopetusta annettu suunnitelman mukaisesti. Yhdessä vastauksessa myös mainittu erikseen palkattu etäopettaja, joka on hoitanut etäopetuksen.
- Ruoan jakelu eri tavoin (valmisruoka-annokset, ruoan haku koululta, kouluruuan korvaava ruoka).
- Päätökset tehty karanteenimääräysten vuoksi.
- Erilaisia yhteydenpitokeinoja oppilaaseen. Myös huoltajat saattavat tukea etäopetusta. Huoltajien kanssa myös sovittu etäopetuksen järjestämisestä.
- Jos kunnassa vain yksi koulu, koko koulu on suljettu, jos lähes puolet oppilaista on ollut karanteenissa.
- Vastausten perusteella vuorovaikutteisuus etäopetuksessa näyttäisi lisääntyneen.
- Lähiopetukseen palaamisessa varmistettu opinnoissa eteneminen.

”Opetusta on annettu etäopetuksena suunnitelman mukaisesti käyttäen kulloinkin ikätasolle sopivinta sähköistä välinettä (tietokone, tabletti, älypuhelin).”

”Opetus järjestetään karanteenin ajan etäopetuksena koulun ja kaupungin tekemien varautumissuunnitelmien mukaisesti.”

”Etäopetus etäyhteyksiä hyödyntäen myös erityisen tuen oppilaille, koska he olivat karanteenissa.”

”Yhteyshenkilö koululta nimetty, Opettajilta tehtävät ja ohjeet työjärjestyksen mukaan.”

”Opettaja tukee oppilaita opinnoissaan yksilöllisten tarpeiden mukaan.”

”Opetus välitetään sähköisiä työkaluja käyttäen kotiin, opetus on vuorovaikutteista ja tarvittaessa tuki toteutuu etänä.”

Oppilaan palatessa lähiopetukseen

- Opetushenkilökunta varmistaa opinnoissa etenemisen sekä arvioi lisätuen tarpeen.

- Tarvittaessa oppilaalle järjestetään tukiopetusta tai laaja-alaista erityisopetusta ja arvioidaan erityisten opetusjärjestelyjen tarve pitkäaikaisten poissaolojen yhteydessä.

“

**Kotiopetukseen
siirtyneiden
määrässä
kasvua**

Aluehallintovirasto

Kotiopetuksessa olevat oppilaat

- Covid19 johtuen kotiopetuksessa oli tiistaina 16.3.2020 **498 oppilasta.**
- Kotiopetuksessa olevia oppilaita oli edelleen kaikilla AVI-alueilla, yhteensä 16:ssa maakunnassa.
- Maakunnittain tarkasteltaessa vastanneiden opetuksen järjestäjien kotiopetuksessa olevien oppilaiden määrät vaihtelivat nyt 0-106 oppilaan välillä.

Covid19 johtuen lukuvuoden 2020-21 aikana kotiopetukseen siirtyneet perusopetuksen oppilaat, lukumäärä tarkasteluajankohtaan mennessä. Avi-alueet ja koko maa –taulukko.

Alue	vk 3/2021 19.1.2021	vk 5/2021 2.2.2021	vk 7/2021 16.2.2021	vk 11/2021 16.3.2021
Etelä-Suomen avi	153	127	180	224
Itä-Suomen avi	76	57	52	55
Lapin avi	8	28	5	34
Lounais-Suomen avi	34	34	20	50
Länsi- ja Sisä-Suomen avi	56	85	97	123
Pohjois-Suomen avi	35	24	30	12
Koko maa	362	355	384	498

Huomioita kotiopetukseen liittyen

Kotiopetukseen siirtymisen syyt moninaiset:

- perheen tai oppilaan terveydelliset syyt
- talvilomaviikon jälkeinen altistumispelko
- huoltajan pelko koronaan sairastumisesta

Oppilaat eivät välttämättä ole virallisesti kotiopetuksessa, mutta oppilas on pois koulusta huoltajan ratkaisulla.

”Muutama vanhempi pyytänyt lomaa hiihtoloman jälkeen, kun muita saman luokan oppilaita ollut hiihtoloman matkoilla ja ovat pelänneet tuoda lastaan kouluun.”

”Siirtyi kotiopetukseen, kun henkilökunta määrättiin käyttämään maskeja koulussa.”

MUUT HUOMIOT TOISTUVA OSA

Muut huomiot, viikko 11 toistuva osa

- Huoli perheiden jaksamisesta ja joidenkin oppilaiden syrjäytymisvaarasta.
- Pienen kunnan mahdollisuus toimia joustavasti tilanteiden vaihdellessa. Myös erilaisten kuntien erilaiset tilanteet etäopetuksen järjestämismahdollisuuksissa.
- Valtakunnallinen viestintä ollut epäselvää.
- Hybridiopetus raskasta opettajalle.
- Tartuntatautilain kohdan 58 ristiriita perusopetuslain 20a pykälän kanssa kunnissa, joissa ei ole ns. muuta opetustilaksi määriteltävää tilaa.
- Käytännöllisten aineiden opetus etänä mahdotonta.

”Meillä ei ollut mitään mahdollisuutta järjestää etäopetuksen aikana laadukasta lähiopetusta kaikille erityisen tuen päätöksen saaneille oppilaille, joten jouduimme tekemään päätökset erityisoppilaiden opetusjärjestelyistä oppilaan etua painottaen”

”Pari tehostetun tuen oppilasta syrjäytymisvaarassa opinnoissaan, joten yksilöllisen harkinnan perusteella kehotettu osallistumaan lähiopetukseen.”

”Käytännöllisissä aineissa, kuten käsitöiden tekstiilitöissä tai veistossa ja teknisessä työssä on lähes mahdotonta antaa relevantteja etätehtäviä. Oppilaiden mahdollisuudet tehdä näitä aineita etänä, kun ovat oleellisesti riippuvaisia materiaalien saatavuudesta ja sopivista työskentelyolosuhteista ja opettajan antamasta ohjaamisesta opetustilanteessa. Nämä haaste toistuu luonnontieteiden puolella esimerkiksi kemiassa. Haastavaa eli mahdotonta on teettää oppilaille esim. orgaanisen kemian koetilanteita kotiolosuhteissa. Etäopetus edellä mainituissa aineissa jää täysin teoreettiselle tasolle etäopetustilanteessa.”

Muu, kyselyä koskeva palaute

Kyselyn laadinnassa pyritään huomioimaan kyselyyn kohdistuva palaute mahdollisimman hyvin.

Viikon 11 vaihtuvan osion vastauksiin annettiin enemmän aikaa siitä syystä, että kysymykset olivat uusia.

"Avoimet kysymykset kaikki hiukan samalaisia."

"Olisi mukavaa, jos vastauspäivät olisivat aina samat."

"Kiitämme, että tähän kyselyyn on yhdistetty eri organisaatioiden tiedonkeruutarvetta, eikä jokaiselta taholta tule erillistä kyselyä. On tärkeää, että pyrimme kaikki turvaamaan koulujen ja päiväkotien toimintakykyä mm. sillä, että tutkimukselliset kyselyt ja sääntelyyn liittyvät tiedonkeruut pyritään rajoittamaan siten, ettei niiden määrä olisi yhtä suuri kuin tällä hetkellä."

Vaihtuva osio 2/2020:
OHJEISTUS JA VARAUTUMINEN

“

**Tilojen
sulkemispäätökset
tehty pääasiassa
aluehallinto-
virastoissa**

Aluehallintovirasto

Vastaajat ja taustatiedot siirtymisestä poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin

- Vaihtuvaan osioon vastasi kaikkiaan 207 kunnallista ja 55 yksityistä opetuksen järjestäjää. Vain niitä vastaajia, jotka olivat siirtyneet poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin aikavälillä 1.-16.3.2021 pyydettiin vastaamaan vaihtuvan osion kaikkiin kysymyksiin.
- 193 (165 kunnallista ja 28 yksityistä) opetuksen järjestäjää ilmoitti siirtyneensä poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin aikavälillä 1.-16.3.2021.
 - Vastaajista 28,8% ilmoitti, että päätöksen oli tehnyt kunnan/kaupungin tartuntatudeista vastaava viranomaisen tai toimielin
 - Vastaajista 71,2% ilmoitti, että päätöksen oli tehnyt Alueen tartuntatudeista vastaava viranomaisen (avi)

Varautuminen, ohjeistuksen riittävyys ja saavutettavuus

Väittäjä	ajankohta	Kyllä	Ei	En osa sanoa
Valtakunnallinen ohjeistus koskien perusopetuksen järjestämistä poikkeuksellisin opetusjärjestelyin on helposti saavutettavissa.	Maaliskuu 2021	65	28,3	6,7
<i>Valtakunnallinen ohjeistus koskien perusopetuksen järjestämistä 18.3.-13.5. välisenä aikana on ollut helposti saavutettavissa.</i>	<i>Kesäkuu 2020</i>	67	32	1
Valtakunnallinen ohjeistus koskien perusopetuksen järjestämistä poikkeuksellisin opetusjärjestelyin on ollut riittävää.	Maaliskuu 2021	60,8	32,5	6,7
<i>Valtakunnallinen ohjeistus koskien perusopetuksen järjestämistä 18.3.-13.5. välisenä aikana on ollut riittävää</i>	<i>Kesäkuu 2020</i>	49	49	2
Poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtyminen oli maaliskuun 2021 alkaessa kuvattu varautumissuunnitelmassamme	Maaliskuu 2021	73,3	19,2	7,5
<i>Kunnassamme/alueellamme oli varauduttu (kunnan toimialan ja yksiköiden varautumissuunnitelmat) perusopetuksen toteuttamiseen tartuntataudin aiheuttamissa poikkeusoloissa.</i>	<i>Kesäkuu 2020</i>	42	54	4
Poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtymiseen ja toteuttamiseen olisi tarvittu enemmän koulutusta/tukea	Maaliskuu 2021	16,7	71,7	11,7

“

Harvempi kuin joka viides vastaaja piti valtakunnallista ohjeistusta riittävänä

Aluehallintovirasto

Poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtyminen ja opetuksen järjestäminen: ohjeistuksen riittävyys ja saatavuus

- *Opetuksen järjestämistä* koskevan valtakunnallisen ohjeistuksen arvioi riittäväksi 60,8% vastaajista.
 - Noin joka kolmas vastaaja kuitenkin piti ohjeistusta riittämättömänä.
 - Opetuksen järjestämistä koskevan ohjeistuksen arvioi riittäväksi nyt useampi vastaaja kuin keväällä 2020 (vk 22/2020)., jolloin vastaajista vain 49% piti ohjeistusta riittävänä.*
- 65% vastaajista arvioi *poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtymistä* koskevan valtakunnallisen ohjeistuksen olleen nyt hyvin saatavutettavissa.
 - Noin joka kolmas (28,35) vastaaja kuitenkin piti saavutettavuutta huonona.
- Vastaajista valtaosa (71,7%) ei kaivannut lisää koulutusta/tukea *poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtymisessä*.

“

**Etäopetuksesta
on tullut uusi
normaali tai
ainakin
normaalimpaa**

Aluehallintovirasto

Poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtyminen: etäopetukseen siirtyminen

- Etäopetukseen siirtyminen sujunut nyt paremmin kuin vuosi sitten – silti haasteellista.
- Muutokseen varautuminen helpottanut tilannetta. Toisaalta ollut hankala varautua, kun ei ole tiennyt, mihin varautuu.
- Muutokseen varattava riittävästi aikaa (esim. ruokajärjestelyt).

”Siirtyminen on tällä kertaa sujunut hyvin.”

“

**Varautuminen
laajempaa
kuin keväällä
2020**

Aluehallintovirasto

Poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtyminen: varautuminen

- Kolme neljästä (73,3%) opetuksen järjestäjistä ilmoitti, että poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtymiseen oli varauduttu varautumissuunnitelmin.
 - Tältä osin varautuminen oli huomattavasti yleisempää verrattuna kevään 2020 tilanteeseen (Perusopetuksen tiedonkeruu vk22/2020), jolloin vastaajista vain 42% ilmoitti varautuneensa varautumissuunnitelmissaan järjestämään perusopetusta tartuntataudin aiheuttamissa poikkeusoloissa.*
- Kuitenkin lähes joka viides (19,2%) opetuksen järjestäjä ilmoitti, että em. varautumista ei oltu tehty.
 - Keväällä 2020 (Perusopetuksen tiedonkeruu vk 22) vastaavan arvion jätti 54% vastaajista.*

Varautuminen

- Hyvää varautumista, vaikkei ihan selkeää tietoa, mihin varautua → nopeasti mukauduttu,
- Koulutusta järjestetty etäopetukseen, laitteita hankittu
- Joissakin kunnissa ollut hyvä valmius,
- Tieto etäopetukseen siirtymisestä toivotaan mahdollisimman hyvissä ajoin, jotta pystytään valmistautumaan
- Varautumissuunnitelmat saattavat olla vaillinaisia

“Varautumissuunnitelmassa poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtymistä ei ole kuvattu. Käytännössä etäopetuksen käytännön järjestelyt on suunniteltu koulukohtaisesti ja jo harjoiteltukin viime keväänä. Poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtyminen sujui lähes ongelmitta.”

“Kunnollisen varautumissuunnitelman tekeminen oli jokseenkin mahdotonta, kun oikeasti ei tiedetty, mihin varautua. Aiemman ohjeistuksen mukaan pääosan oppilaista tuli olla koulussa vuorottelua noudattaen – ja lopulta hallituksen etäopetus päätös tehtiinkin koko yhteiskoulua koskien.”

“

Valtakunnallisen ohjauksen kautta saatu tuki jakaa mielipiteitä

Aluehallintovirasto

Arviot valtakunnallisen ohjauksen kautta saadusta tuesta

- Koulutusta koskevaa valtakunnallista ohjausta koskevat yleisarviot **jakautuivat kahtia**:
 - Puolet vastaajista arvioi valtakunnallisen ohjauksen tuen poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtymisessä vähintään melko hyväksi.
 - Vastaavasti puolet vastaajista jätti korkeintaan arvion ”kohtalaisesti”.
- Eniten myönteisiä arvioita koskien ohjauksen tukea poikkeaviin opetusjärjestelyihin siirtymisessä sai **Opetushallitus** (yhteensä 55,9% arvioista ”Erittäin hyvin” tai ”Melko hyvin”).

Arviot ohjauksen keinoin saadusta tuesta

Miten arvioitte ...	Prosenttiosuus alueen vastaajista				
	Erittäin hyvin	Melko hyvin	Kohtalaisesti	Melko huonosti	Erittäin huonosti
...koulutusta koskevan valtakunnallisen ohjauksen tukeneen poikkeaviin opetusjärjestelyihin siirtymistä maaliskuussa 2021? (Yleisarvio koskien OKM, OPH, AVI ja THL ohjeistusta)	5	45	35	10,8	4,2
... Opetus- ja kulttuuriministeriön koulutusta koskevan valtakunnallisen ohjauksen tukeneen poikkeaviin opetusjärjestelyihin siirtymistä maaliskuussa 2021?	5	40,8	38,3	14,2	1,7
... Aluehallintoviraston koulutusta koskevan valtakunnallisen ohjauksen tukeneen poikkeaviin opetusjärjestelyihin siirtymistä maaliskuussa 2021?	5,8	30,8	40	17,5	5,8
... Opetushallituksen valtakunnallisen koulutusta koskevan ohjauksen tukeneen poikkeaviin opetusjärjestelyihin siirtymistä maaliskuussa 2021?	11,7	44,2	33,3	10	0,8
... THL:n koulutusta koskevan valtakunnallisen ohjauksen tukeneen poikkeaviin opetusjärjestelyihin siirtymistä maaliskuussa 2021?	5,0	28,3	50,8	13,3	2,5

Ohjeistus monipuolista mutta myös sekavaa ja hidasta

- Eri viranomaisten yhteistyön toimivuus puhututtaa.
- Ohjeistusten ristiriitaisuus hämmentää toimijoita: ohjeiden koettiin olevan ristiriitaista riippuen siitä, kuka ohjeistuksen antoi.
- Ohjeistukset sekavia ja sisältö ollut erilaista riippuen siitä, tuleeko ohjeistus OKM:stä, THL:stä vai OPH:sta.
- Ohjeita on eri sivuilla, ja ne ovat olleet sekavia tai jäsentymättömiä.
- Myös avi saattanut antaa poikkeavia määräyksiä.
- Aluehallintovirastojen ohjeistus viiveellä.
- Talviloman läheisyys hankaloitti siirtymistä maaliskuussa 2021.

"Jatkossa on tärkeää, että valtion tiedottaessa asioista, tulisi aina heti selville, onko kyseessä päätös vai suositus ja mikäli kyseessä on suositus, niin olisi tarpeen tarkentaa, kenelle päätösvalta asiassa kuuluu."

"Kaikista harmillisinta tässä oli se, että valtio tiedotti kaikkien yläkoulujen ja toisen asteen siirtyvän etäopetukseen 8.3. - 28.3. väliselle ajalle. Kuitenkin päätös asiasta jäi paikalliselle tasolle."

"Ohjeistusta tulee niin monelta eri taholta. OPH on yleensä vähän jäljessä. Tarkennukset ovat kuitenkin tarpeellisia"

"Ohjeistusta on kyllä ollut, mutta ohjeet ovat olleet sekavia ja riippuen luetko THL:sta vai OKM:sta ovat ohjeet myös olleet erilaisia. Toivoisin, että OKM seuraisi THL:n ohjeistusta paremmin."

"Ristiriitainen tiedottaminen sairaanhoitopiirin ja ministeriön osalta oli hämmentävää. Tähän soppaan kun vielä laittaa terveyslautakunnan päätökset ylimpänä kunnan päätöksentekijänä, on siinä viranhaltija jo ihmeissään. Tiesikö loppujen lopuksi kukaan, miten toimia ja kuka viime kädessä päättää? AVI:n viime hetken päätös toi selkeyden asiaan."

"Ei päätöksiä torstai-iltaisina tai perjantai-iltaisina kuin äärimmäisissä hätätilanteissa."

"Ajankohtana aloitus heti talvilomaviikon 9 jälkeen aiheutti haasteita valmistautumisessa: Viikon 8 ilmoitus torstaina antoi vain 1,5 koulupäivää henkilökunnan ja oppilaiden valmentamiseen etäopetusjaksolle."

"Avin päätöstä odoteltiin melko pitkään viikolla 9. Olisi helpottanut kuntia, jos olisi ollut tietoa viikon sisäisestä aikataulutuksesta ja siitä, onko avi tekemässä päätöstä koulutilojen osittaisesta sulkemisesta vai tarvitaanko kunnassa lautakunnan kokousta. Soitimme aviin ja sieltä tieto, että päätös tulossa ja arvio aikataulusta. Sen jälkeen ei enää tarvinnut "käkkiä", vaan saimme tehtyä tiedotteet yms. valmiiksi."

Ohjeistuksen saavutettavuus hyvä, soveltaminen haastavaa

- Ohjeiden tulkinnassa on ollut haasteita:
 - Valtakunnalliset ohjeistukset tulisi laatia niin, ettei niitä voida tulkita väärin.
- Joihinkin asioihin kaivataan tarkkaa, valtakunnallista ohjeistusta. Myös ohjeistuksen riittämättömyys joissakin tapauksissa tuli esille.
- Perusopetuslain väliaikaisen pykälän sovellettavuus ontuu.
- Ohjeisiin toivotaan päivämääriä, että on tarkemmin selvillä, milloin ohje on annettu.
- Myös vanhojen ohjeiden arkistointia eri nettisivuille toivotaan
- Opetushallituksen ohjeistus on useiden vastaajien mukaan selkeää ja helposti löydettävissä. Toisaalta joku vastaajista piti kyseisiä sivuja vaikeasti löydettävänä.

”Tehosiivoukseen ja ruokahuoltoon tulisi tulla kansallisia määräyksiä, sillä paikallisella tasolla niiden vaatiminen ei kaikilta osin onnistu. Myös oppilaiden kasvomaskeihin yms. pitäisi tulla valtion rahoitusta.”

”On hieman ristiriitaista, että laki ei koske esim. erityisen tuen oppilaita, mutta kuitenkin heille voidaan tehdä 18 §:n mukainen päätös erityisistä opetusjärjestelyistä.”

”Mikäli palataan lähiopetukseen, on huomioitavaa, että maskisuositusta on mahdotonta noudattaa ilman mahdollisuutta antaa sanktioita. Joillekin oppilaille ohjaus ei riitä.”

”Perusopetuslain muutos (pykälä 20a) ei tue opetuksen järjestäjää poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtymisessä; pykälässä annettu esimerkki (vuorottelu) ei ole sovellettavissa juuri missään tilanteessa eikä mainitun esimerkkitalanteen soveltamiseksi ole annettu tarkempaa ohjeistusta tai tukea.”

”Valtion viranomaisten taholta tiedotus on ollut varsin runsasta, jäsenyneytyyden osalta sitä olisi mahdollista edelleen kehittää. Viestintä on tapahtunut pitkälti sähköpostiryppäinä, jolloin päätösmuutosten ja -täsmennysten perässä pysyminen edellyttää suurta tarkkuutta.”

”Opetushallituksen koronasivut ovat olleet erinomaiset, mutta kehittämissuhteena myös varhaisempien ohjeiden (esimerkiksi syyslukukauden alun) arkistointi helpottaisi kouluvuoden aikaista raportointitarvetta, sivulla näkyvät ainoastaan voimassa olevat ohjeet.”

Alueellisen tilanteen huomioiminen tarpeen

- Rajoituksia asetettaessa paikallisuus huomioitava nykyistä paremmin:
 - välttämättömät toimet alueilla, joilla tilanne on hyvä.
 - Koulujen erilaisten tilanteiden huomioiminen haastavaa, mutta tarpeen

”Poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtymisessä ei oltu huomioitu erikokoisia yksiköitä tai esimerkiksi yhtenäiskoulujen haasteita.”

”Minusta oli erittäin valitettavaa ja jopa lainvastaista, että 7-9-luokkamme siirtyivät etäopetukseen. Tartuntatilanne X:n alueella oli tuolloin ja nytkin rauhallinen, heikoimmat oppilaat joutuvat suotta kärsimään!”

”Mielestäni opetuksen järjestämistä poikkeustilanteessa koskevat ohjeet ja määräykset ovat liian kaavamaisia, eivätkä ne ota huomioon kuntien olosuhteissa olevia eroja. Perusopetuslain kirjainta pyritään noudattamaan pilkulleen tilanteessa, jossa lakia laadittaessa koronavirustilanteen kaltaisia poikkeusoloja ei ole otettu huomioon.”

”Kuntien opetustoimen budjeteissa ei ole varaa maksaa kymmeniä, jopa satoja tuhansia euroja kertakäyttömaskeista.”

Vaihtuva osio 2/2020: MUUT HUOMIOT

Erityisen tuen oppilaat

- Erityisen tuen oppilaiden jatkaminen lähiopetuksessa haastaa:
 - huoltajat eivät halua lapsiaan lähiopetukseen
 - jos kaikilla/monella etäopetus päätös, henkilökunta ei riitä antamaan myös tukea
- Ohjeistus sekavaa, jättäen huomiotta joustavan perusopetuksen tai lisäopetuksen.
- Myös tuen käytännön toteuttamiseen kaivattiin lisäohjeistusta.

Poimintoja erityiseen tukeen liittyen

”Jos erityisen tuen oppilas on huoltajien anomuksesta kotona opiskelemassa itsenäisesti, menettää ruokaedun ja se tuntuu kohtuuttomalta.”

”Erityisen tuen oppilaiden kouluun saaminen lähiopetukseen osalla haastavaa, kun muut yläkoululaiset etänä.”

”Integroitujen oppilaiden osallistuminen lähiopetukseen on kunnissa ratkaistu eri tavoin (osallistuu tai ei osallistu ja millä perusteella).”

”Vuosiluokkien 7-9 etäopetukseen siirtymisen tiedottamisessa oli puutteita: Miten suhtautua haavoittuvassa asemassa olevien lasten lähiopetukseen, kun esim lastensuojelun asiakkuudesta ei ole tietoa, johti tarpeeseen tehdä tulkintoja. Miten menetellä Jopo -oppilaiden kohdalla? Oli itse selvitettävä OPH:sta. Miten menetellä niiden huonosti suomen kieltä osaavien oppilaiden kohdalla jotka eivät ole enää valmistavan opetuksen oppilaita: oli itse pääteltävä.”

